

Opleiding Integrale Jeugdhulp

Recht op informatie & Het dossier

prof. Johan Put

Instituut voor Sociaal Recht K.U.Leuven

Opbouw

- Inleiding
- Recht op informatie & communicatie
- Dossier
 - Recht op een dossier
 - Toegang tot het dossier
 - Recht op afschrift / rapport
 - Recht op verzet
 - Andere relevante wetgeving
 - Wet Verwerking Persoonsgegevens
 - Decreet Openbaarheid Bestuur
 - Gezondheidsgegevens
 - Probleemschets
 - Wet Verwerking Persoonsgegevens
 - Wet Patiëntenrechten
 - Gezondheidsinformatiesysteem
 - Mogelijke oplossingen
- Bijstandspersoon

Artikel 11 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 1. De minderjarige heeft recht op duidelijke, toereikende en voor hem begrijpelijke informatie over de jeugdhulp en over alle zaken die daarmee verband houden, inzonderheid leefregels en afspraken.

§ 2. In het belang van de minderjarige, zoals omschreven in artikel 5, kan worden beslist om de minderjarige over bepaalde zaken niet te informeren. Een dergelijke beslissing wordt gemotiveerd en in het dossier van de minderjarige opgenomen. De persoon, bedoeld in artikel 24, heeft het recht over die zaken geïnformeerd te worden.

Recht op informatie

- Recht op informatie
 - Op vraag of spontaan
 - M.v.T.: 'actieve informatieplicht' – informatie op regelmatige tijdstippen
 - Duidelijk, toereikend en voor hem begrijpelijk

Recht op informatie

- Recht op informatie
 - Over de jeugdhulp en over alle zaken die daarmee verband houden
 - M.v.T.: tal van voorbeelden
 - beschikbaar jeugdhulpaanbod
 - diagnose of probleemstelling
 - doel, aard, nut, urgentie, doeltreffendheid, duur, kostprijs, gevolgen, neveneffecten, risico's van afwezigheid van jeugdhulp en alternatieven
 - werking jeugdhulpvoorziening, ideologische en religieuze basis, gehanteerde hulpverleningsmethode, klachtenprocedure, participatiestructuur, leefregels, sancties
 - rechten en plichten minderjarige en hulpverlener
 - contacten met familie
 - evaluatieprocedure
 - i.h.b. leefregels en afspraken
 - M.v.T.: vastleggen in huishoudelijk reglement of reglement van orde – 'vertaling' naar eigen werking

Recht op informatie

- Agogische exceptie: geen informatie
 - Over bepaalde zaken
 - Dus geen automatisme of standaardmotivering
 - In het belang van de minderjarige
 - Maar “zoals omschreven in artikel 5”
 - “wordt vastgesteld in dialoog met de minderjarige”
 - passend gevolg aan mening minderjarige, rekening houdend met leeftijd en maturiteit
 - respect vereist voor mening en verantwoordelijkheden ouders
 - Beslissing wordt gemotiveerd en in het dossier opgenomen
 - Bijstandspersoon heeft wel het recht over die zaken geïnformeerd te worden

Artikel 12 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

De communicatie met de minderjarige verloopt in een voor hem begrijpelijke taal, afgestemd op zijn leeftijd en maturiteit.

De Vlaamse regering bepaalt hoe dit recht wordt nageleefd ten aanzien van anderstalige minderjarigen.

Recht op communicatie

- In een voor hem begrijpelijke taal
 - Afgestemd op leeftijd en maturiteit
 - M.v.T.: meerdere betekenissen van 'taal'
 - Moedertaal
 - Taal van minderjarige met een handicap
 - Taal van een jong kind
- Anderstaligen
 - In die taal of met bijstand van bv. tolk
 - Te bepalen in Besluit Vlaamse Regering

Artikel 20 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

De minderjarige heeft recht op een dossier dat door de jeugdhulpvoorziening, de toegangspoort en de trajectbegeleiding zorgvuldig wordt bijgehouden en veilig wordt bewaard.

Het opstellen, het bewaren en het gebruik van het dossier zijn onderworpen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving betreffende de verwerking van persoonsgegevens, aan de verplichtingen die voortvloeien uit de regelgeving van de sectoren en aan de supplementaire of specifieke verplichtingen, bepaald in deze afdeling. Als deze verplichtingen onderling tegenstrijdig zijn, hebben de verplichtingen die voor de minderjarige het gunstigst zijn, voorrang.

Recht op dossier

- “Recht op” dossier
 - Sluit ook de mogelijkheid in te vragen dat geen dossier wordt aangelegd
 - tenzij de toepasselijke wetgeving dat verplicht
 - Vanwege jeugdhulpvoorziening, toegangspoort en trajectbegeleiding
 - Niet: - personen die jeugdhulp aanbieden (bv. pleegouders)
- individuele jeugdhulpverleners
 - Zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard

Recht op dossier

- “Recht op” dossier
 - DRM bepaalt niet de inhoud van het dossier
 - Zie vooral sectorale regelgeving
 - Geen regeling voor ‘persoonlijke notities’
 - i.t.t. Wet Patiëntenrechten
 - evt. ‘agogische exceptie’, maar enkel uitzonderlijk
 - koppelen aan termijn van toegang
 - tot bepaald niveau of ogenblik maken deze geen deel uit van het dossier
 - niet: enkel losse notities als geheugensteun
 - wel: als ze formeel in het dossier worden opgenomen (bv. in een hulpverleningsvoorstel of in een rapport)
 - wel: als ze zijn ‘ingebracht’ in overleg met collega’s

Recht op dossier

- Toepasselijke reglementering
 - Wetgeving verwerking persoonsgegevens (WVP)
 - Sectorale regelgeving
 - Verplichtingen in artikel 20-22 DRM
- Onderlinge tegenstrijdigheid?
 - Voorrang voor de verplichtingen die voor de minderjarige het gunstigst zijn
- Gezondheidsgegevens
 - Apart bijhouden
 - WVP en Wet Patiëntenrechten

Artikel 22 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 1. Dit artikel is van toepassing op de dossiergegevens die geen persoonsgegevens betreffende de gezondheid uitmaken.

§ 2. De minderjarige heeft recht op toegang tot de gegevens die hem betreffen. Het toegangsrecht geldt niet voor de volgende gegevens:

1° de gegevens die werden verstrekt door derden zonder dat zij daartoe verplicht werden en die zij als vertrouwelijk hebben bestempeld, tenzij zij zich akkoord verklaren met de toegang;

2° de stukken die werden opgesteld ten behoeve van de gerechtelijke overheden;

3° de gegevens waarover de minderjarige, met toepassing van artikel 11, § 2, niet werd geïnformeerd. De persoon, bedoeld in artikel 24, heeft wel recht op toegang tot deze gegevens.

De minderjarige heeft recht op toelichting bij de gegevens waartoe hij toegang heeft.

Behoudens afwijkende bepalingen, wordt het recht op toegang en toelichting verleend ten laatste binnen vijftien dagen na ontvangst van het verzoek.

Artikel 22 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 3. De toegang tot de gegevens wordt verstrekt door inzage.

Als bepaalde gegevens ook een derde betreffen en volledige inzage in de gegevens door de minderjarige afbreuk zou doen aan het recht van de derde op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer, wordt de toegang tot deze gegevens verstrekt via een gesprek, gedeeltelijke inzage of rapportage.

§ 4. Voor de toepassing van § 2 worden de personen die deel uitmaken van het cliëntsysteem ten opzichte van elkaar als derden beschouwd.

Onverminderd de toepassing van § 2, worden, voor de toepassing van § 3, tweede lid, de personen die deel uitmaken van het cliëntsysteem ten opzichte van de minderjarige niet als derden beschouwd, voorzover het gaat om contextuele gegevens.

Contextuele gegevens zijn gegevens die tegelijk de minderjarige en één of meer andere personen die deel uitmaken van het cliëntsysteem, betreffen.

Voor de toepassing van deze paragraaf bestaat het cliëntsysteem uit de volgende personen:

- 1° de minderjarige;
- 2° de ouders;
- 3° de opvoedingsverantwoordelijken;
- 4° de personen die met de minderjarige samenwonen op het ogenblik van de uitoefening van het recht op toegang.

Artikel 22 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 5. Deze paragraaf is van toepassing als de minderjarige, met toepassing van artikel 4, § 2, het recht op toegang niet zelfstandig kan uitoefenen.

Het recht op toegang wordt uitgeoefend door de ouders.

De ouder kan zich niet beroepen op de toepassing van § 4 wat betreft de contextuele gegevens die het kind en een ander persoon dan de ouder zelf betreffen. Hij heeft geen toegang tot de gegevens, bedoeld in artikel 23.

Ingeval er tegenstrijdige belangen zijn met de ouders of als die het toegangsrecht niet uitoefenen, kan het toegangsrecht van de minderjarige worden uitgeoefend door de persoon, bedoeld in artikel 24.

§ 6. Op verzoek van de minderjarige worden de documenten die hij aanreikt, toegevoegd aan zijn dossier.

De minderjarige heeft het recht om zijn versie te geven van de feiten die vermeld zijn in zijn dossier.

Artikel 22 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 7. De minderjarige heeft recht op een afschrift van de gegevens van zijn dossier waartoe hij toegang heeft door inzage en op een rapport van de gegevens van zijn dossier waartoe hij toegang heeft op een andere wijze dan door inzage.

Ieder afschrift en ieder rapport is persoonlijk en vertrouwelijk, en mag enkel worden aangewend voor doeleinden van jeugdhulp. De dossierhouder die een afschrift of rapport bezorgt, wijst de minderjarige hierop en voegt een toelichting in die zin bij het afschrift of rapport.

De Vlaamse regering kan de modaliteiten bepalen waaronder een afschrift of rapport wordt afgeleverd.

Toegang tot het dossier

■ Probleemschets

- Complexe en gevoelige materie, met conflicterende belangen
- Verscheidene en verschillende (deel)regelingen, die specifieke problemen niet altijd vatten
- Grotere mondigheid cliënten
- Poging tot evenwichtig antwoord op meest voorkomende probleempunten + aanzet tot bewuste en kwaliteitsvolle omgang met dossiergegevens

Toegang tot het dossier

- Regeling artikel 22 DRM = innovierend
 - Noodzaakt zorgvuldige afbakening van gegevens naar aard, inhoud en leverancier
 - op verschillende plaatsen nog beoordeling van hulpverlener
 - steeds 'manuele' tussenkomst nodig
 - ook wegens recht/plicht tot toelichting
- Geldt enkel voor minderjarigen
 - + bijstandspersoon
 - niet: jeugdhulpcliënt die 18 is geworden
 - ouders
 - pleegouders
 - derden
 - parallellisme – inspiratie?
- Geldt niet voor gegevens die de gezondheid betreffen (zie verder)

Toegang tot het dossier

- Onderscheiden begrippen
 - “Toegang” = principieel recht om kennis te nemen van de inhoud van het dossier
 - “Wijze van toegang”
 - Inzage = fysiek inkijken of volledige afdruk
 - Gedeeltelijke inzage
 - Gesprek
 - Rapportage

Toegang tot het dossier

- Recht op toegang + toelichting
 - Duiding: juiste context en interpretatie
 - ~ plicht communicatie in 'begrijpelijke taal'
- Termijn van toegang & toelichting
 - 15 dagen na ontvangst verzoek
 - tenzij afwijkende sectorale regeling

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

INZAGE

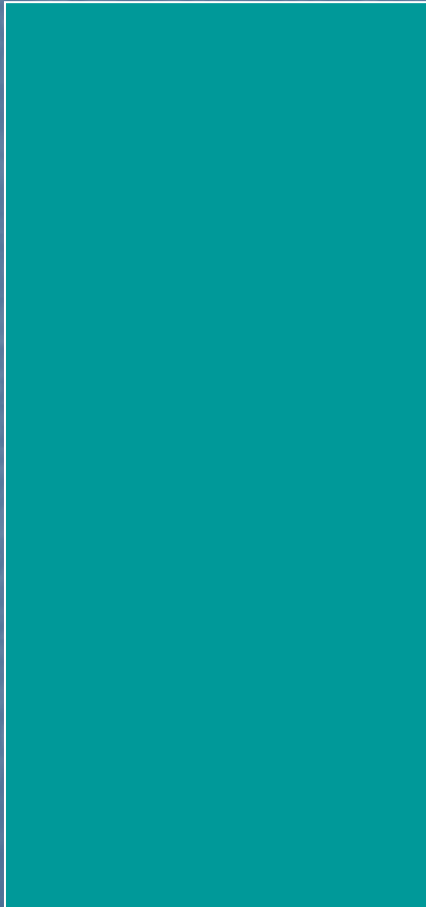
GEDEELTELIJKE
INZAGE, GESPREK of
RAPPORTAGE

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

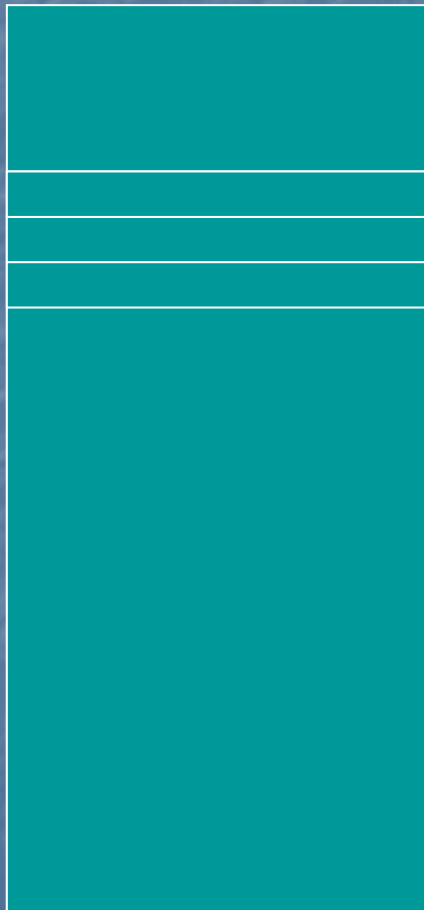

Toegang tot het dossier

DOSSIER

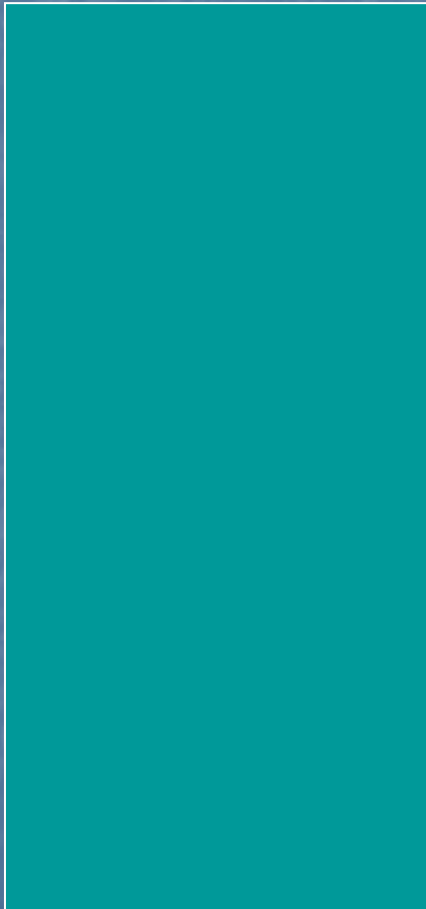

TOEGANG

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

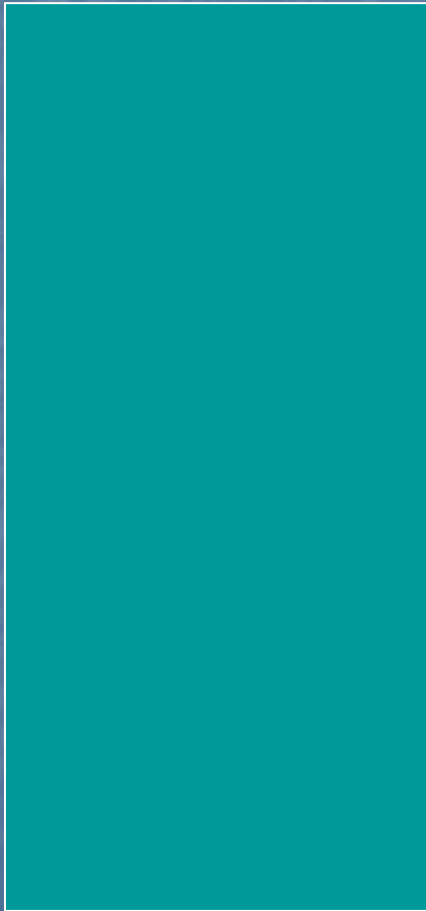
gegevens die enkel derden
betreffen

*bv. buurman is vroeger
veroordeeld wegens
mishandeling*

*bv. vader en moeder zitten
in een zware relatiecrisis*

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

gegevens die enkel
derden betreffen

vertrouwelijkheids-
uitzondering

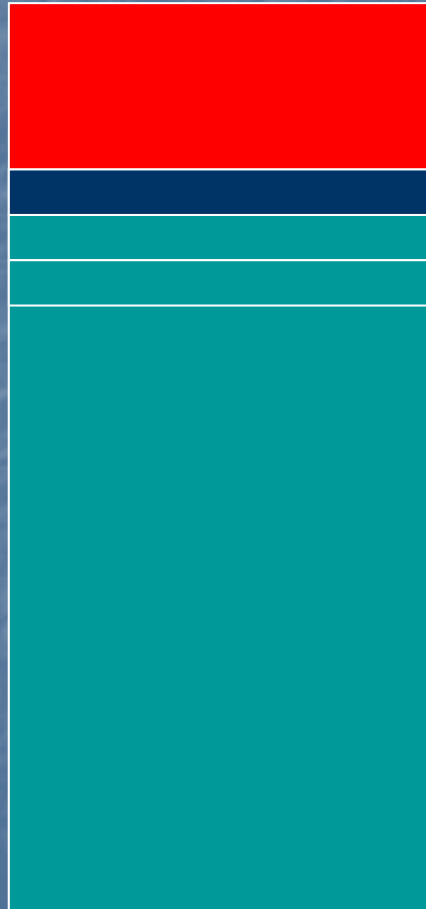
*bv. 'zeg niet dat je
dit van mij weet'*

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

gegevens die enkel
derden betreffen

vertrouwelijkheids-
uitzondering

*bv. 'zeg niet dat je
dit van mij weet'*

!?! Opmerking

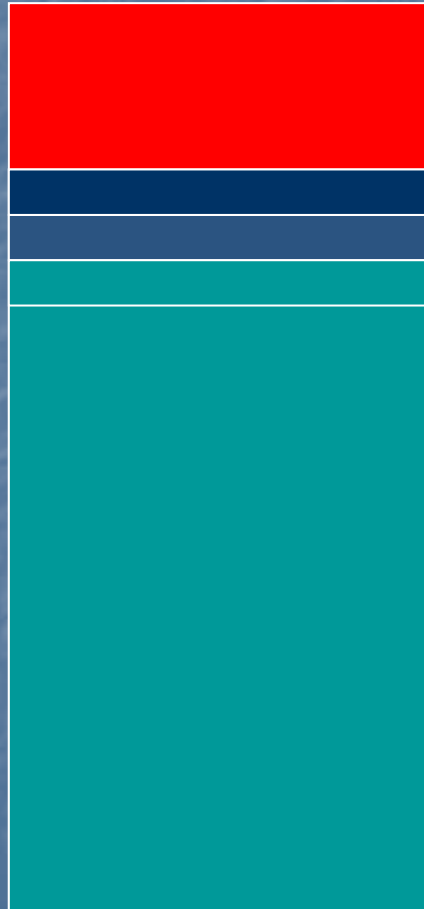
- belang van mogelijkheid gegevens in vertrouwen mee te delen – niet 'uitlokken'
- afweging: nut informatie 'op te nemen'
- tijdsdimensie
- CBPL: geen automatisme \Rightarrow afweging
- niet absoluut: evt. gedeeltelijk
- derden = niet minderjarige zelf \rightarrow verzet
= ook hulpverleners (maar:
afweging op voorhand?)

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

gegevens die enkel
derden betreffen

vertrouwelijkheids-
uitzondering

gerechtelijke gegevens

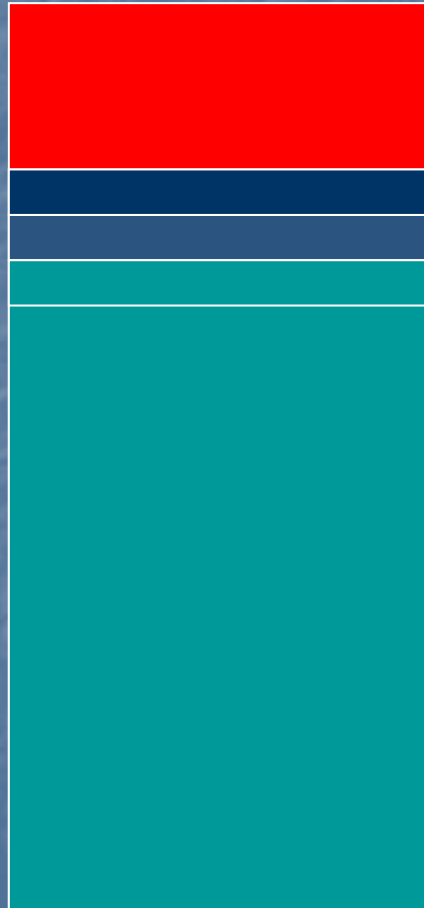
*bv. maatschappelijk
verslag sociale dienst
jeugdrechtbank*

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

gegevens die enkel
derden betreffen

vertrouwelijkheids-
uitzondering

gerechtelijke gegevens

*bv. maatschappelijk
verslag sociale dienst
jeugdrechtbank*

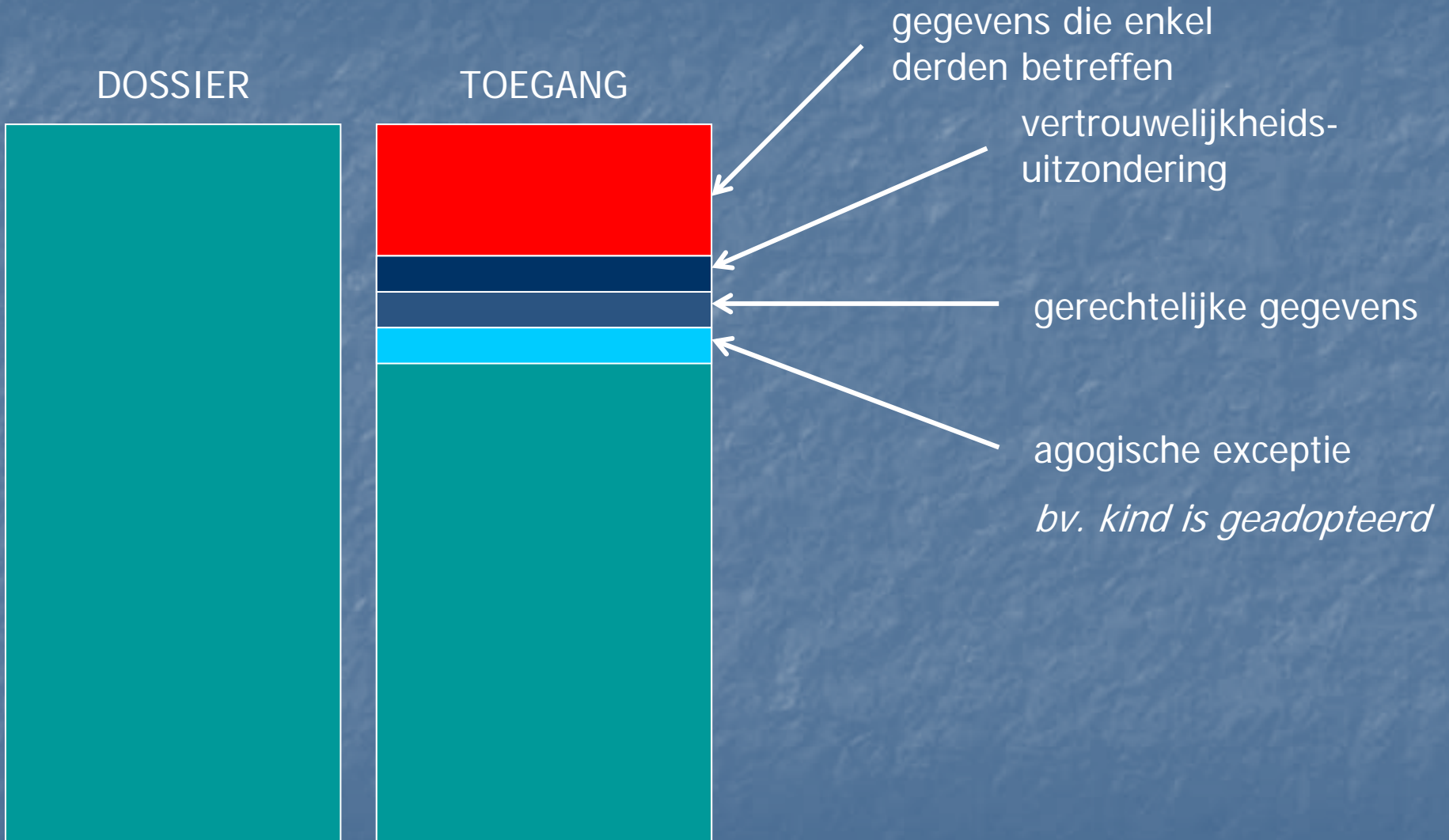
! ? Opmerking

- "stukken opgesteld ten behoeve van
gerechtelijke overheden"
→ toegang via gerechtelijk dossier
→ ten behoeve van = (exclusief) op vraag
van of met het oog op verstrekking aan

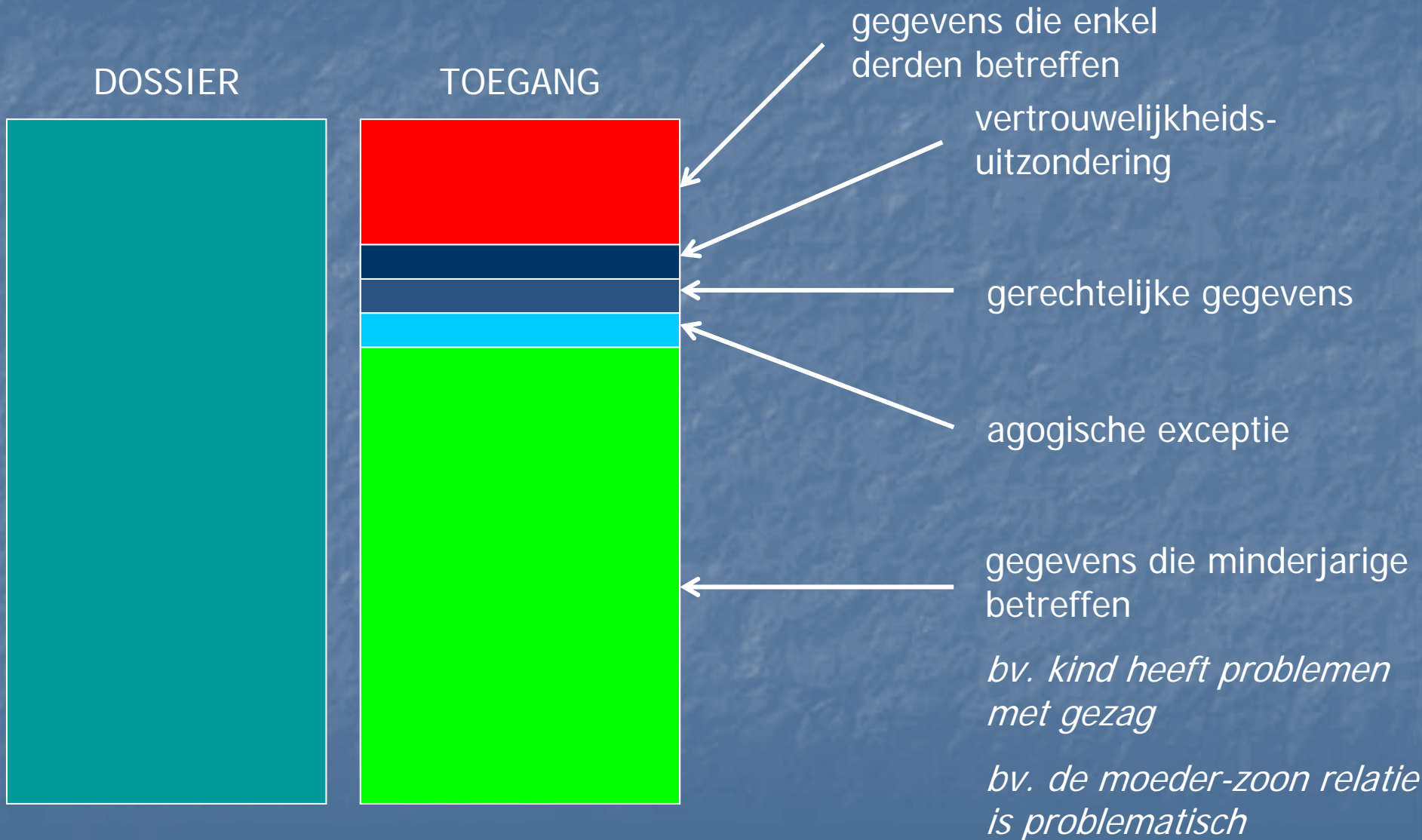
- gerechtelijke overheden = parket en
rechtbank

- wat met dossiers van de sociale dienst
jeugdrechtbank?

Toegang tot het dossier

Toegang tot het dossier

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG DOOR
MINDERJARIGE

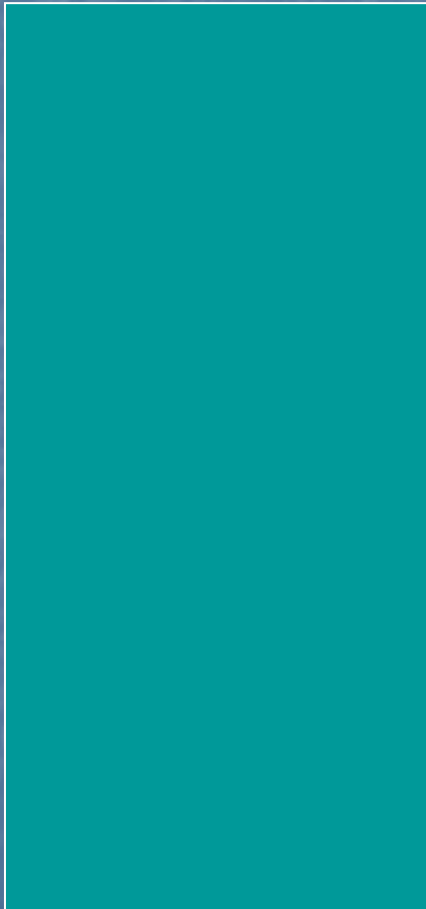
TOEGANG DOOR
BIJSTANDSPERSOON

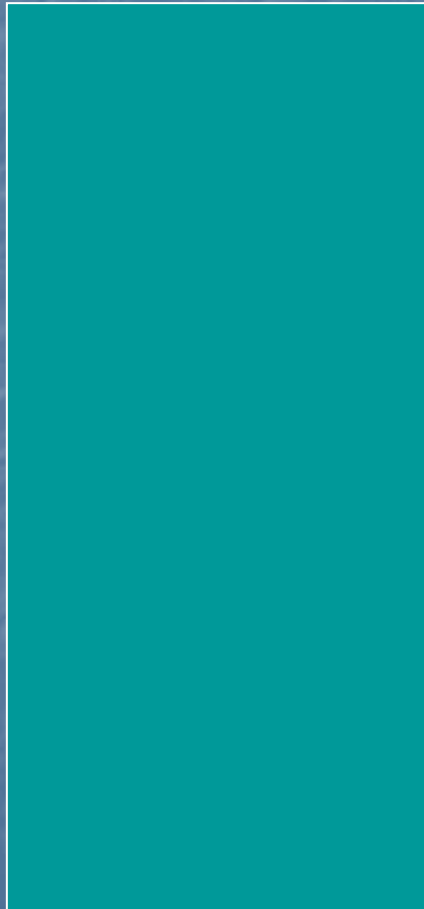
← agogische exceptie

Toegang tot het dossier

DOSSIER

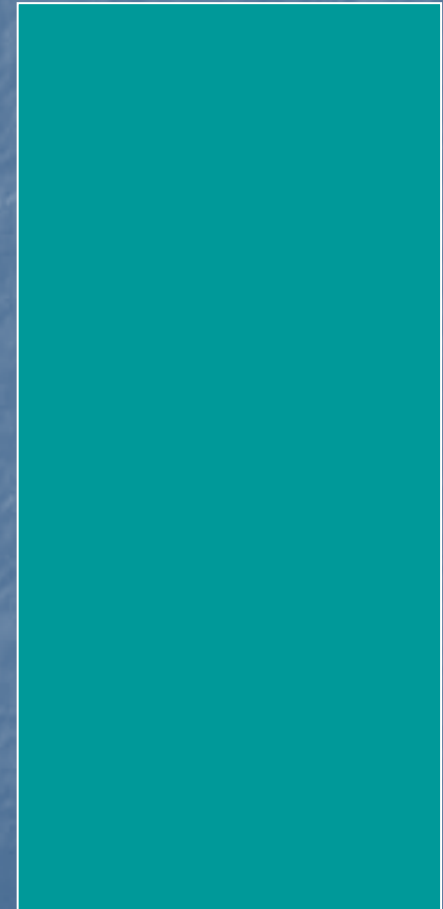
TOEGANG

INZAGE

GEDEELTELIJKE
INZAGE, GESPREK of
RAPPORTAGE

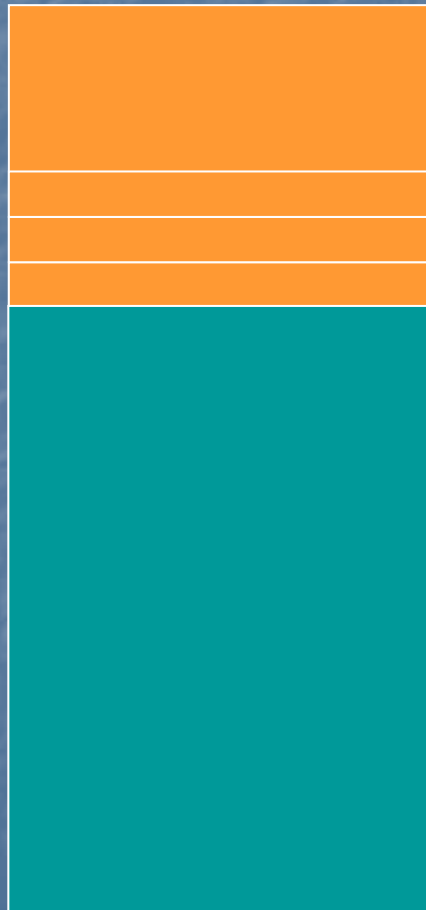

Toegang tot het dossier

TOEGANG

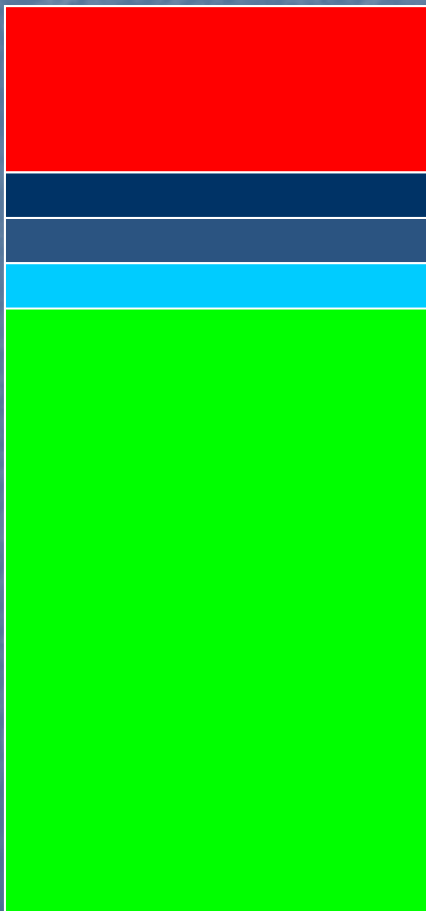

INZAGE

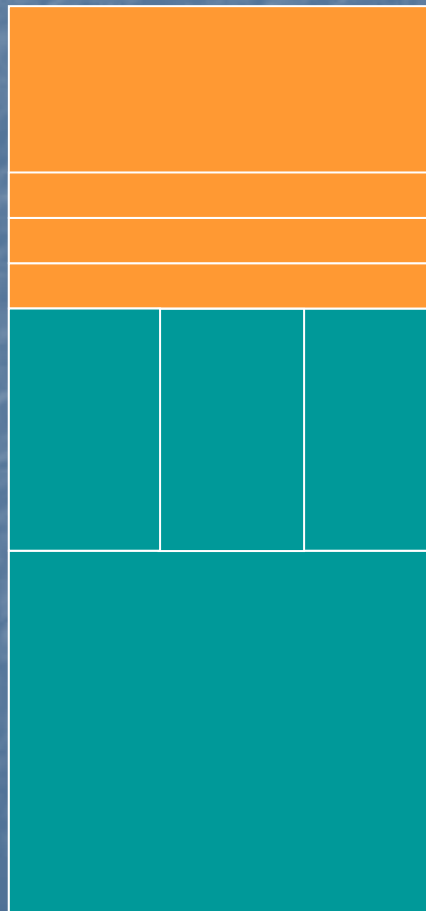

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

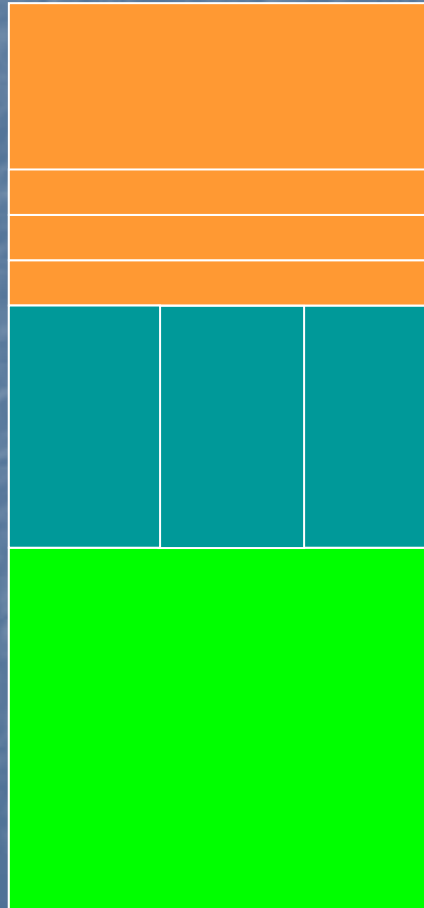

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

gegevens die enkel
minderjarige betreffen

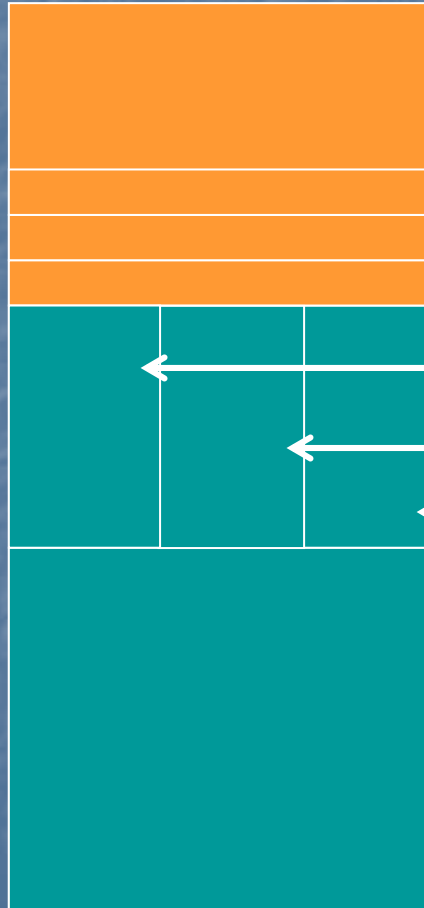
*bv. kind heeft problemen
met gezag*

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

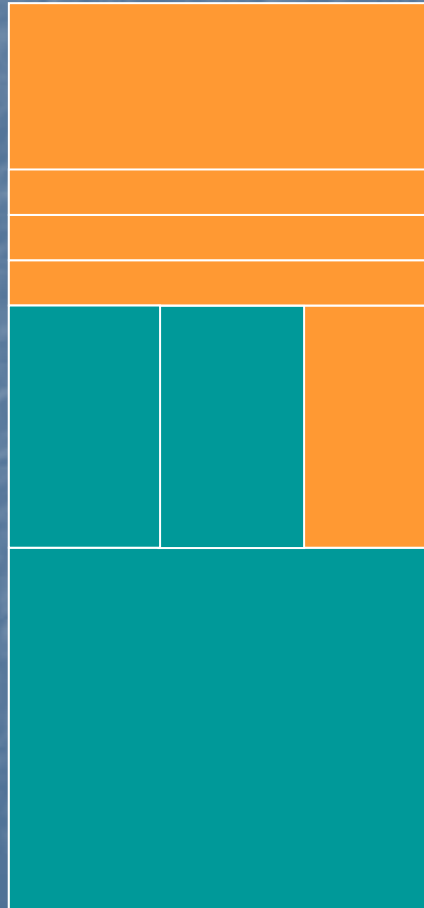
gegevens die ook derden betreffen

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

gegevens waarvan
inzage privacy van
derden zou schenden

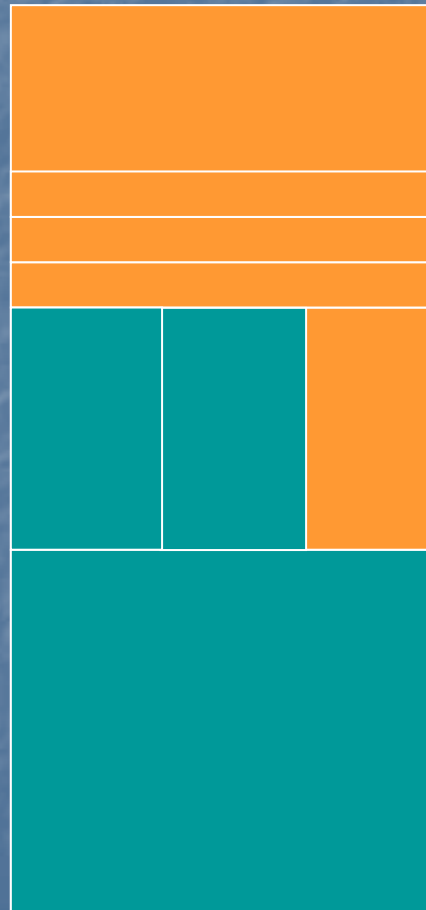
*bv. buurman is echte
vader van het kind*

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

gegevens waarvan
inzage privacy van
derden zou schenden

*bv. buurman is echte
vader van het kind*

! ? Opmerking

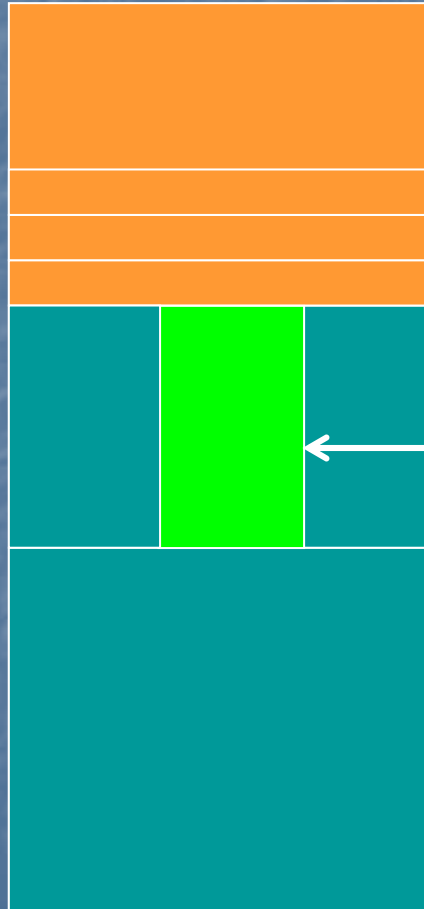
- afweging door hulpverlener

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

gegevens waarvan
inzage privacy van
derden niet schendt

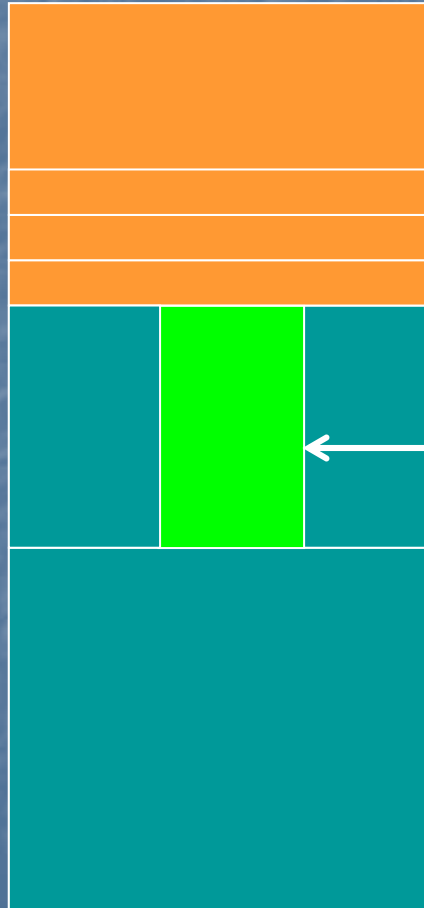
*bv. het kind gaat vaak
spelen bij de burens*

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

!?! Opmerking

in elk geval: informatie die de minderjarige zelf heeft meegedeeld

gegevens waarvan inzage privacy van derden niet schendt

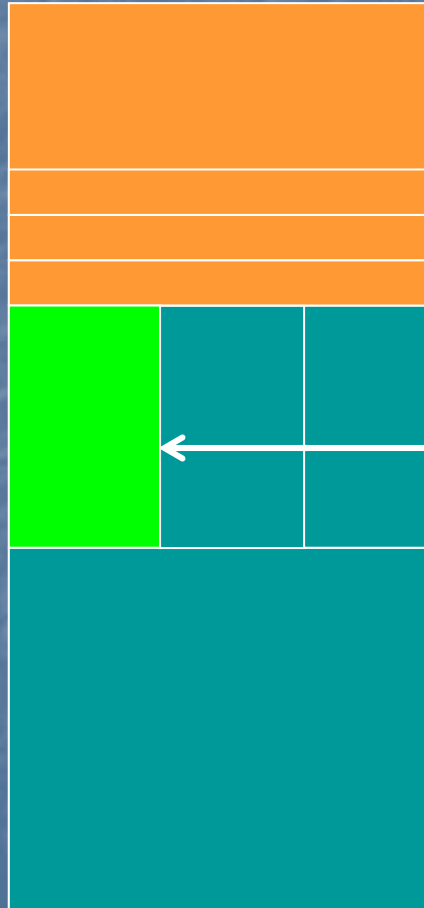
bv. het kind gaat vaak spelen bij de bureu

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

contextuele gegevens

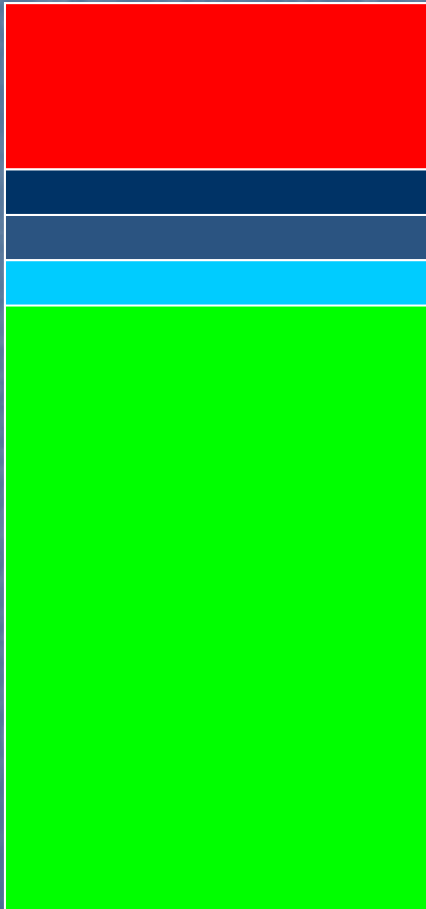
*bv. de moeder-zoon
relatie is problematisch*

Toegang tot het dossier

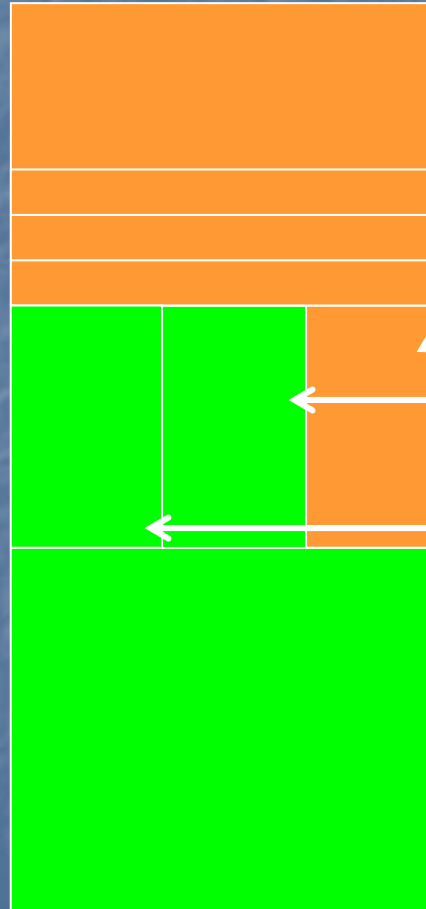
- Specifieke regeling 'contextuele gegevens'
 - Begrip contextuele gegevens
 - gegevens die tegelijk de minderjarige en één of meer andere personen die deel uitmaken van het cliëntsysteem, betreffen
 - Cliëntsysteem = volgende personen:
 - minderjarige +
 - ouder(s) +
 - opvoedingsverantwoordelijke(n) +
 - de personen die met de minderjarige samenwonen op het ogenblik van de uitoefening van het recht op toegang
 - dus niet op moment van 'feiten'
 - Specifieke regeling
 - 'vertrouwelijkheidsuitzondering' blijft van toepassing
 - 'privacy-uitzondering' is niet van toepassing

Toegang tot het dossier

TOEGANG

INZAGE

gegevens waarvan
inzage privacy van
derden zou schenden

gegevens waarvan
inzage privacy van
derden niet schendt
contextuele gegevens

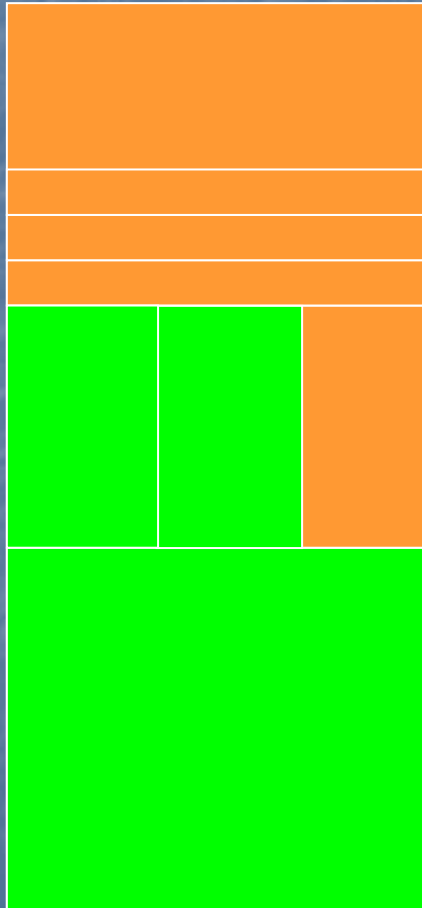
gegevens die enkel
minderjarige betreffen

Toegang tot het dossier

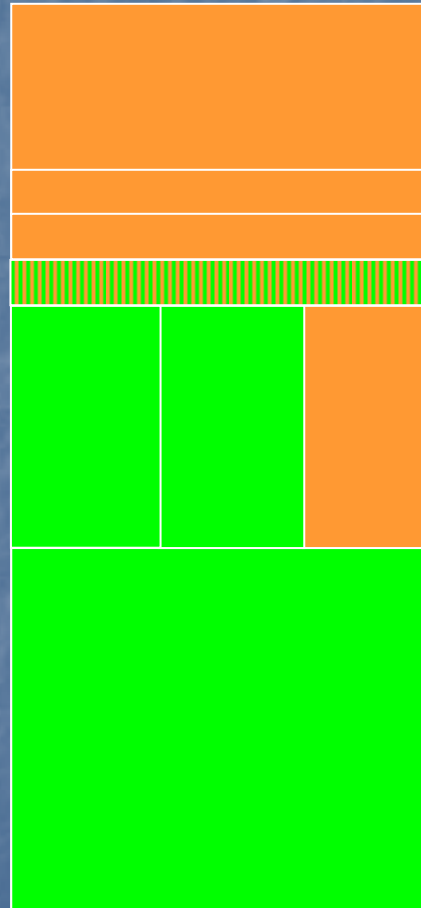
TOEGANG

INZAGE DOOR
MINDERJARIGE

INZAGE DOOR
BIJSTANDSPERSOON

← agogische exceptie

Toegang tot het dossier

DOSSIER

TOEGANG

INZAGE

GEDEELTELIJKE
INZAGE, GESPREK of
RAPPORTAGE

Toegang tot het dossier

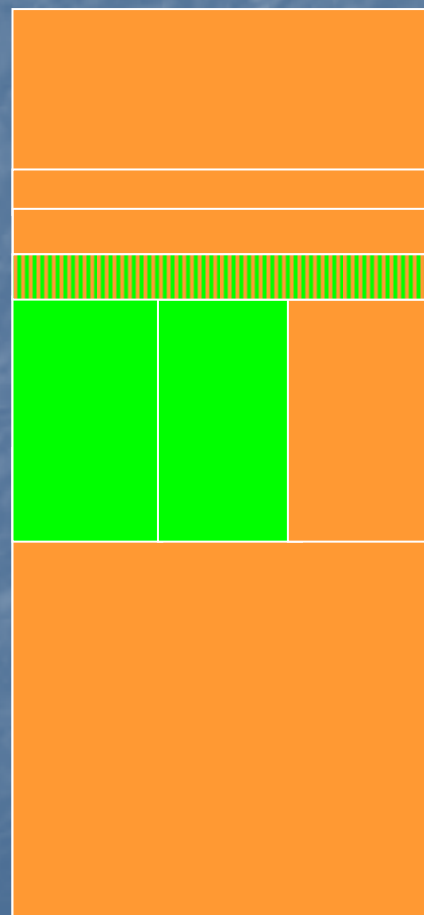
DOSSIER

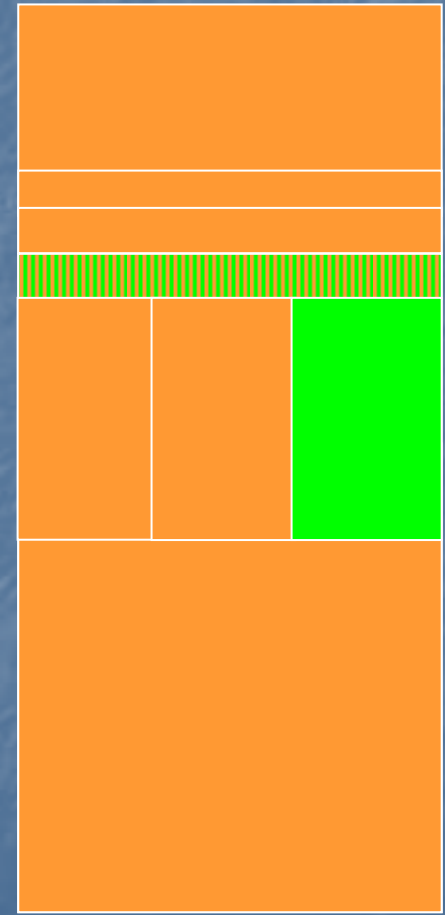
TOEGANG

INZAGE

GEDEELTELIJKE
INZAGE, GESPREK of
RAPPORTAGE

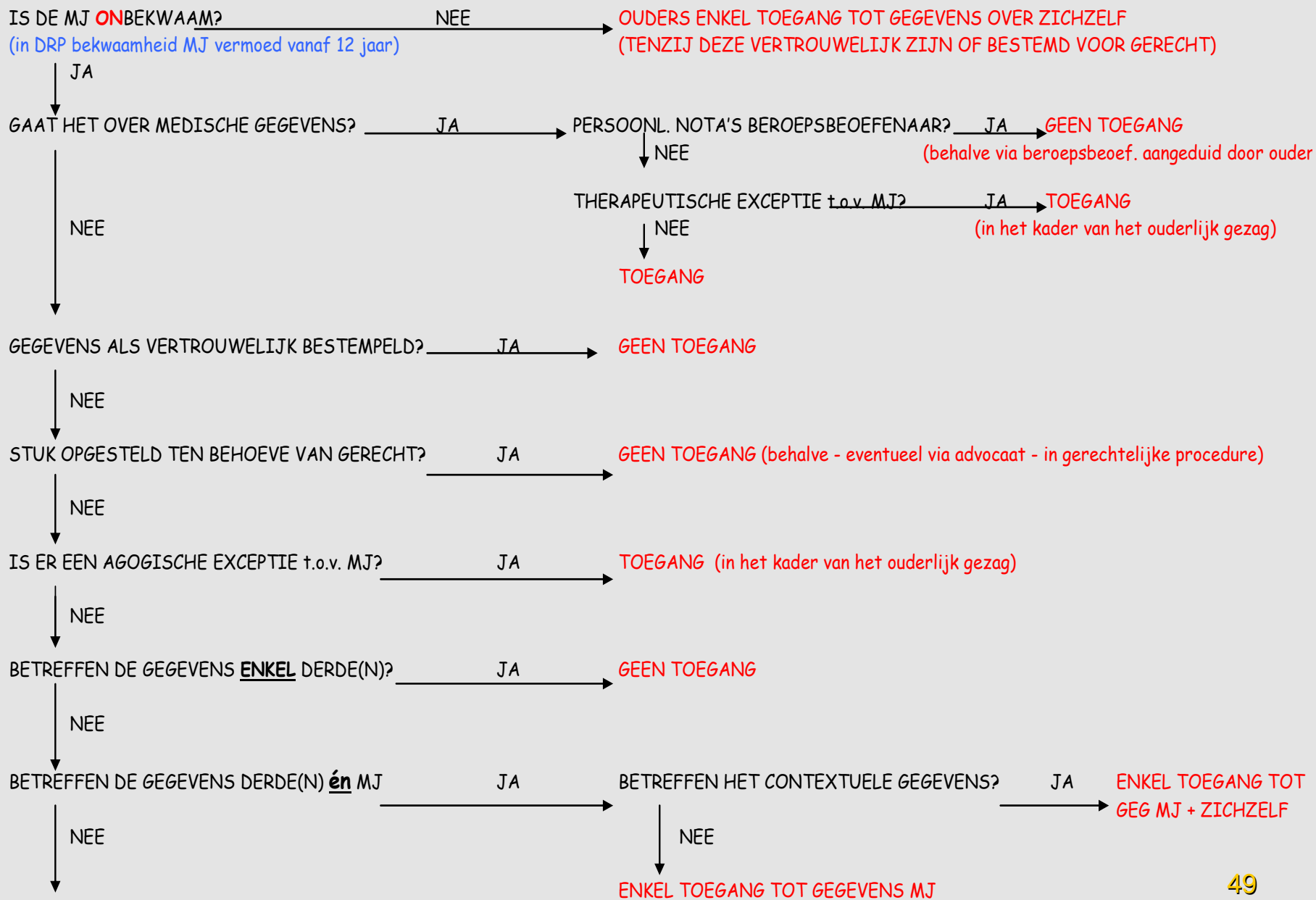
Toegang tot het dossier

- Minderjarige die niet in staat is tot zelfstandige uitoefening van zijn recht op toegang
 - Uitoefening van zijn recht door ouders
 - kan zich niet beroepen op regeling contextuele gegevens
 - niet tot de gegevens waarvan de minderjarige zich tegen de toegang heeft verzet
 - Toegang mogelijk door bijstandspersoon
 - tegenstrijdige belangen ouders-minderjarige
 - niet-uitoefening toegangsrecht door ouders

TOT WELKE GEGEVENS HEEFT DE MINDERJARIGE TOEGANG?

TOT WELKE GEGEVENS HEBBEN DE ouders VAN DE MINDERJARIGE TOEGANG?

Recht op dossier

- Recht om documenten te laten toevoegen
- Recht om eigen versie te geven van de in het dossier vermelde feiten

Recht op afschrift/rapport

- Afschrift
 - Van gegevens waartoe toegang via inzage
- Rapport
 - Van gegevens waartoe toegang op andere wijze dan inzage
- Afschrift/rapport = persoonlijk & vertrouwelijk
 - Enkel aan te wenden voor doeleinden van jeugdhulp
 - jeugdhulp > integrale jeugdhulp (bv. ook kinderpsychiater, OCMW's, jeugdwerk...)
 - Dossierhouder
 - wijst minderjarige op persoonlijk & vertrouwelijk karakter
 - voegt toelichting in die zin bij afschrift/rapport
 - Modaliteiten? Kosten? ...
 - te bepalen door Vlaamse Regering

Artikel 23 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

De minderjarige kan zich uitdrukkelijk en gemotiveerd verzetten tegen de toegang van een persoon van het cliëntsysteem, zoals bedoeld in artikel 22, § 4, tot door hem aangewezen gegevens.

Recht op verzet

- Door minderjarige
- Uitdrukkelijk en gemotiveerd
- Verzet tegen toegang
 - van een persoon van het cliëntsysteem
 - quid andere personen?
 - tot aangewezen gegevens
 - niet beperkt tot contextuele gegevens

Recht op dossier

- Andere relevante wetgeving
 - Wet Verwerking Persoonsgegevens
 - Decreet Openbaarheid Bestuur

Wet verwerking Persoonsgegevens

- Van toepassing op elke 'verwerking' van 'persoonsgegevens'
- Aanduiding **verantwoordelijke voor de verwerking**
- **Finaliteitsregel** (o.a. nauwkeurige, volledige, toereikende, relevante en niet-bovenmatige gegevens) ⇒ **bijwerkingsplicht**
- Recht op informatie, verstrekking van gegevens, **correctie** en verzet
- Beveiliging
- Aangifte bij CBPL
- www.privacycommission.be

Decreet Openbaarheid Bestuur

toepassingsgebied

Bestuursinstantie

Organieke criteria

Art. 3, 1°, a

Art. 3, 1°, b

Functionele criteria

Art. 3, 1°, c, deel 1

Art. 3, 1°, c, deel 2

Decreet Openbaarheid Bestuur

Bestuursinstantie

Organieke criteria

Art. 3, 1°, a

Art. 3, 1°, b

Functionele criteria

Art. 3, 1°, c, deel 1

Art. 3, 1°, c, deel 2

een rechtspersoon die is **opgericht** bij of krachtens de Grondwet, een wet, decreet of ordonnantie

Decreet Openbaarheid Bestuur

Bestuursinstantie

Organieke criteria

Art. 3, 1°, a

Art. 3, 1°, b

Functionele criteria

Art. 3, 1°, c, deel 1

Art. 3, 1°, c, deel 2

een natuurlijke persoon, een groepering van natuurlijke personen, een rechtspersoon of groepering van rechtspersonen die in hun werking **bepaald en gecontroleerd** worden door a)

Decreet Openbaarheid Bestuur

Bestuursinstantie

Organieke criteria

Art. 3, 1°, a

Art. 3, 1°, b

Functionele criteria

Art. 3, 1°, c, deel 1

Art. 3, 1°, c, deel 2

een natuurlijke persoon, een groepering van natuurlijke personen, een rechtspersoon of groepering van rechtspersonen, voorzover zij door een bestuursinstantie in de zin van a) zijn **belast met de uitoefening van een taak van algemeen belang**

Decreet Openbaarheid Bestuur

Bestuursinstantie

Organieke criteria

Art. 3, 1°, a

Art. 3, 1°, b

Functionele criteria

Art. 3, 1°, c, deel 1

Art. 3, 1°, c, deel 2

een natuurlijke persoon, een groepering van natuurlijke personen, een rechtspersoon of groepering van rechtspersonen, voorzover zij een **taak van algemeen belang behartigen en beslissingen nemen die derden binden**

Decreet Openbaarheid Bestuur

- Passieve en actieve openbaarheid
- Recht op informatie
- Recht op verbetering en aanvulling

Decreet Openbaarheid Bestuur

- Recht op inzage, uitleg en afschrift van bestuursdocumenten
 - Bestuursdocument = “de drager, in welke vorm ook, van informatie waarover een instantie beschikt”
 - Uitzonderingen, o.a.
 - verzoek kennelijk onredelijk of te vaag
 - afbreuk aan geheimhoudingsverplichting
 - informatie die door een derde werd verstrekt zonder dat hij daartoe verplicht werd en die hij uitdrukkelijk als vertrouwelijk heeft bestempeld, tenzij die persoon met de openbaarmaking instemt
 - afbreuk aan bescherming persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon met de openbaarheid instemt
 - economisch, financieel of commercieel belang

Decreet Openbaarheid Bestuur

- Aanvrager moet geen 'belang' aantonen
 - Uitzondering: informatie van persoonlijke aard
 - Ofwel: informatie over de aanvragen
 - Ofwel: aanvrager moet aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt
- Aanvraagprocedure
 - Schriftelijke aanvraag
 - Antwoord binnen 15 kalenderdagen; uitvoering binnen 30 kalenderdagen
 - Beroepsmogelijkheid bij 'beroepsinstantie'
 - Termijn van 30 dagen; uitspraak binnen 30 dagen
- www.vlaanderen.be/openbaarheid

Artikel 21 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

In het dossier worden de persoonsgegevens betreffende de gezondheid apart bijgehouden. De verwerking van en de toegang tot die gegevens is onderworpen aan de relevante bepalingen uit de wetgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en betreffende de rechten van de patiënt.

Gezondheidsgegevens

- Probleemschets
- Wet Verwerking Persoonsgegevens
- Wet Patiëntenrechten

Gezondheidsgegevens

■ Probleemschets

■ Artikel 21 DRM

- in het dossier worden de persoonsgegevens betreffende de gezondheid apart bijgehouden
- verwerking + toegang: WVP en Wet Patiëntenrechten

■ Memorie van toelichting

- Wijst op verschillende interpretatiemogelijkheden
- Kiest voor strikte interpretatie: informatie die werd geattesteerd of geregistreerd door een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg
- Regeling: WVP en Wet Patiëntenrechten

■ Vragen

- Is de strikte interpretatie houdbaar?
 - Advies CBPL 2001 ↔ Lindqvistarrest Hof van Justitie 6 november 2003
 - Brede definitie van 'gezondheid' in Vlaamse gezondheidsbeleid (bv. gezondheidsinformatiesysteem; eerstelijnsgezondheidszorg)
- Is in sommige gevallen niet het hele dossier een 'medisch' dossier?
- Wat met 'multidisciplinaire' dossiers?

Gezondheidsgegevens

- Wet Verwerking Persoonsgegevens
 - Artikel 7 en 10
 - Verbod van verwerking, behoudens uitzonderingen
 - toestemming, wettelijk verplicht, noodzakelijk voor zorgverstrekking
 - Onder verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg
 - Recht op mededeling: rechtstreeks of onrechtstreeks (met de hulp van een beroepsbeoefenaar) – binnen 'redelijke termijn'

Gezondheidsgegevens

- Wet Patiëntenrechten
 - Toepasselijk op contractuele en buiten-contractuele, privaot- en publiekrechtelijke rechtsverhoudingen inzake gezondheidszorg verstrekt door een beroepsbeoefenaar aan een patiënt
 - Beroepsbeoefenaar = gezondheidszorgberoepen uit KB nr. 78 (+ niet-conventionele praktijken)

Gezondheidsgegevens

■ Wet Patiëntenrechten

■ Recht op informatie

- Alle informatie die nodig is om inzicht te krijgen in (evolutie) gezondheidstoestand
- Duidelijke taal
- Mogelijkheid schriftelijke bevestiging te vragen
- Mogelijk via vertrouwenspersoon
- Niet: - verzoek om informatie niet te krijgen
 - therapeutische exceptie
 - Horen vertrouwenspersoon
 - Raadplegen collega beroepsbeoefenaar
 - Inlichten vertrouwenspersoon
 - Potentieel 'tijdelijke' exceptie

Gezondheidsgegevens

- Wet Patiëntenrechten
 - Recht op patiëntendossier
 - Zorgvuldig bijgehouden en bewaard
 - Recht van toevoeging van documenten
 - Inzagerecht
 - 15 dagen na ontvangst verzoek
 - niet: gegevens over derden
 - niet: persoonlijke notities en therapeutische exceptie
 - tenzij via aangewezen beroepsbeoefenaar
 - Afschrift
 - Tegen kostprijs
 - Vermelding 'strikt persoonlijk en vertrouwelijk'
 - Niet i.g.v. druk om afschrift aan derden mee te delen

Gezondheidsgegevens

- Gezondheidsinformatiesysteem
 - Nog niet in werking
 - Operationeel en epidemiologisch luik
 - Operationeel informatiesysteem
 - Individueel gezondheidsdossier
 - Uitwisseling gegevens
 - Beveiligingsmaatregelen
 - Toepassingsgebied: niet duidelijk omschreven
 - o.a. zorgverstrekkers en organisaties met terreinwerking (op het terrein van Vlaams gezondheidsbeleid)
 - 'Gezondheid' = toestand van lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden

Gezondheidsgegevens

- Gezondheidsinformatiesysteem
 - Individueel gezondheidsdossier
 - Verplichte vermeldingen
 - Bewaringstermijn 30 jaar
 - Verantwoordelijke: beroepsbeoefenaar van de gezondheidszorg
 - K.B. nr. 78 + niet-conventionele
 - Gelijkstellingen
 - Multidisciplinair CLB-dossier
 - Medisch-sociale dossier diensten preventief zorgaanbod K&G
 - Medisch dossier ziekenhuizen
 - Algemeen medisch dossier huisartsen

Gezondheidsgegevens

- Gezondheidsinformatiesysteem
 - Individueel gezondheidsdossier
 - Organisaties
 - inwendig reglement bepaalt toegankelijkheid door eigen medewerkers
 - organisatie houdt dossier bij (onder verantw. beroepsbeoefenaar)
 - structurele samenwerking: gezamenlijk individueel gezondheidsdossier
 - Toegang
 - Schriftelijk verzoek – redelijke termijn (max. 45 dagen)
 - Niet: gegevens van derden
 - Rechtstreeks of onrechtstreeks via gekozen beroepsbeoefenaar
 - onrechtstreeks: kan op vraag van verantwoordelijke
 - verantwoordelijke kan beroepsbeoefenaar toepassing van 'therapeutische exceptie' vragen
 - Persoonlijke notities: via gekozen beroepsbeoefenaar
 - Zelfstandige uitoefening vanaf 14 jaar
 - < 14 jaar: ouders, tenzij verzet minderjarige

	WVP	Wet Patiëntenrechten	GIS-Decreet	Decreet Rechtspositie Minderjarigen
Materieel toepassingsgebied	Elke verwerking van persoonsgegevens + bijzondere regels voor gegevens die de gezondheid betreffen	Rechtsverhoudingen inzake gezondheidszorg	Individuele gezondheidsdossiers en gegevensuitwisseling	Elke verwerking van persoonsgegevens + afzonderlijke regeling voor gegevens die de gezondheid betreffen
Personeel toepassingsgebied	Alle ‘verwerkers’ (natuurlijke – en rechtspersonen)	Beroepsbeoefenaars en patiënten	Zorgverstrekkers, organisaties met terreinwerking, informatieknooppunten, preventiediensten	Alle jeugdhulpaanbieders binnen de integrale jeugdhulp (wel zwaardere verplichtingen voor voorzieningen)
Recht op een zorgvuldig bijgehouden dossier	Niet geregeld	Gewaarborgd – Bewaringstermijn van 30 jaar (art. 39 Code Medische Plichtenleer)	Individueel gezondheidsdossier (verplichte vermeldingen; bewaring 30 jaar)	Gewaarborgd. Gezondheidsgegevens moeten afzonderlijk worden bewaard
Termijn toegangsrecht	Gezondheidsgegevens: redelijke termijn Andere: 45 dagen	15 dagen	Redelijke termijn (max. 45 dagen)	15 dagen
Wijze van toegang	Gezondheidsgegevens: rechtstreeks of onrechtstreeks via beroepsbeoefenaar	Rechtstreeks en/of onrechtstreeks via een zelf aangewezen vertrouwenspersoon	Rechtstreeks of onrechtstreeks via een beroepsbeoefenaar	Rechtstreekse, daadwerkelijke inzage, behoudens schending privacy derden (dan: gesprek, gedeeltelijke inzage of rapportage)
Begeleiding / vertegenwoordiging door een vertrouwenspersoon	Niet geregeld	Mogelijkheid opgenomen	Inzagerecht door een voogd of bij ontstentenis van een voogd, onrechtstreeks inzagerecht door vertrouwenspersoon	Inzagerecht van ouders en bijstandspersoon

	WVP	Wet Patiëntenrechten	GIS-Decreet	Decreet Rechtspositie Minderjarigen
Uitoefening inzagerecht door minderjarige	Niet geregeld	Onrechtstreeks via ouders of voogd, rekening houdend met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige Kan uitmonden in een rechtstreekse uitoefening van inzagerecht door minderjarige	Leeftijdsgrens van 14 jaar - Indien kind jonger dan 14 jaar: onrechtstreeks inzagerecht door de ouders, rekening houden met de maturiteit van de minderjarige.	Zelfstandige uitoefening – maturiteit als criterium – vermoeden vanaf 12 jaar
Recht op verbetering	Mogelijkheid opgenomen	Niet geregeld	Niet geregeld	Niet geregeld (wel recht eigen versie te geven)
Recht op verzet / schrapping	Mogelijkheid opgenomen	Niet geregeld	Niet geregeld	Niet geregeld (wel recht zich te verzetten tegen toegang leden cliëntsysteem)
Zelf informatie in het dossier laten opnemen	Niet geregeld	Mogelijkheid opgenomen	Niet geregeld	Mogelijkheid opgenomen
Inzagerecht persoonlijke notities zorgverstrekker	Niet geregeld	Uitgesloten (tenzij door vertrouwenspersoon die zelf beroepsbeoefenaar is)	Mogelijk, maar enkel onrechtstreeks via beroepsbeoefenaar	Niet geregeld
Recht op afschrift	Verstrekking van de gegevens in begrijpelijke vorm	Mogelijk, tenzij de patiënt onder druk wordt gezet	Niet geregeld	Afschrift / rapport van gegevens waartoe de minderjarige inzage / toegang heeft – enkel voor doeleinden van jeugdhulp

	WVP	Wet Patiëntenrechten	GIS-Decreet	Decreet Rechtspositie Minderjarigen
Therapeutische exceptie	Niet geregeld	Uitzonderingsgrond, maar vertrouwenspersoon inlichten en toegang via zelf gekozen beroepsbeoefenaar	Toepassing hiervan kan worden gevraagd door verantwoordelijke, bij inzage in dossier via een beroepsbeoefenaar	Uitzonderingsgrond, maar vertrouwenspersoon heeft wel recht op kennisname
Contextuele gegevens	Niet geregeld	Niet geregeld	Niet geregeld	Privacy-uitzondering niet inroepbaar
Toezicht op verwerking	Gezondheidsgegevens: verwerking enkel in bepaalde gevallen. Toezicht door een beroepsbeoefenaar	Niet geregeld	Toezicht door een beroepsbeoefenaar	Gezondheidsgegevens: toezicht door een beroepsbeoefenaar
Uitwisseling van gegevens tussen zorgverstrekkers	Algemene principes van rechtmatigheid, relevantie, etc. met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens	Niet geregeld	Mogelijk indien noodzakelijk voor de continuïteit / kwaliteit van de zorg + toestemming van de zorggebruiker (of ouder, voogd of vertrouwenspersoon)	Binnen eenzelfde team: mogelijk indien nuttig voor de indicatiestelling, de toewijzing of de uitvoering van de trajectbegeleiding Over teams heen: enkel gegevens die noodzakelijk zijn en indien in het belang van de minderjarige

Gezondheidsgegevens

- Gezondheidsgegevens in dossier: hoe oplossen?
 - Wettelijke oplossing: parallelle of overkoepelende regeling op Vlaams niveau
 - Onderscheid naar aard gegevens
 - Niet 'leverancier'
 - Wel inhoudelijk
 - Maar: breed of eng begrip van 'gezondheid'?
 - Brede definitie = onwerkbaar, indien men tegelijk enge definitie van beroepsbeoefenaar zou hanteren

	Gezondheid	Beroepsbeoefenaar
<i>'Moeilijk' scenario</i>	Breed	Eng
<i>'Tussen'scenario</i>	Eng	Eng
<i>'Makkelijk' scenario</i>	Breed	Breed

Gezondheidsgegevens

- Gezondheidsgegevens in dossier: hoe oplossen?
 - Onderscheid naar aard dossiers
 - Patiëntendossier: Wet Patiëntenrechten
 - Voorzieningendossier: DRM
 - Soms kan hele dossier 'medisch' of 'patiënten'dossier zijn
 - bv. CGG's (?)
 - Onderscheid moet gemaakt *kunnen* worden
 - Aparte of 'extraheerbare' dossiers
 - Kunnen geheel of gedeeltelijk samenvallen of stukken kunnen in de twee dossiers of luiken van het dossier zitten
 - zo veel mogelijk cumulatieve toepassing van regelingen uit Wet Patiëntenrechten en DRM

Artikel 24 Decreet Rechtspositie Minderjarigen

§ 1. De minderjarige heeft het recht om zich in alle contacten met de jeugdhulpaanbieders, de toegangspoort en de trajectbegeleiding en in de uitoefening van zijn rechten, opgesomd in dit decreet, te laten bijstaan door een persoon die aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° door het beroepsgeheim gebonden zijn of personeelslid zijn van de instelling waar de minderjarige onderwijs volgt;

2° niet rechtstreeks betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening, georganiseerd ten behoeve van de minderjarige;

3° op ondubbelzinnige wijze door de minderjarige aangewezen zijn.

De persoon die de minderjarige bijstaat, legitimeert zich bij elk optreden in die hoedanigheid.

§ 2. Als de minderjarige niet in staat is om zelf een persoon als bedoeld in § 1, aan te wijzen en als de minderjarige en zijn ouders tegenstrijdige belangen hebben, kan de jeugdhulpvoorziening of de toegangspoort voor hem een persoon aanwijzen die beantwoordt aan de bepalingen van § 1, eerste lid, 1° en 2°. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels voor de aanwijzing van die persoon. Het tweede lid van § 1 is op die persoon van toepassing.

Het voorgaande lid is van overeenkomstige toepassing als de minderjarige en zijn opvoedingsverantwoordelijke tegenstrijdige belangen hebben en niemand het ouderlijk gezag over de minderjarige uitoefent.

Recht op bijstand

■ Voorwaarden bijstandspersoon

■ Gebonden door beroepsgeheim

- advocaat of hulpverlener

Of personeelslid school van de jongere

- Enkel ambtsgeheim / discretieplicht
- M.v.T.: vaak beter bekend en vertrouwensband
- Functioneel beroepsgeheim?
 - Art. 8 Decreet Integrale Jeugdhulp?

■ Niet rechtstreeks betrokken in jeugdhulpverlening

- M.v.T.: enkel voorbeeld van gezinslid dat toevallig (door zijn beroep) onder het beroepsgeheim zou vallen
- Ook voor hulpverleners die met de jongere werken?
 - Afhankelijk van situatie – soms is dit net het beste...
 - Niet indien precies die hulpverlening of de relatie met die hulpverlener ter sprake komt

Recht op bijstand

- Voorwaarden bijstandspersoon
 - Ondubbelzinnig aangewezen door minderjarige
 - minderjarige hiertoe niet in staat én
 - tegenstrijdige belangen minderjarige-ouders (of opvoedingsverantwoordelijken)
⇒
 - jeugdhulpvoorziening of toegangspoort kan persoon aanwijzen (die voldoet aan overige vereisten)
 - Legitimatatie bij elk optreden

Recht op bijstand

- Bijstand

- In alle contacten

- Met jeugdhulpaanbieders
- Met toegangspoort
- Met trajectbegeleider

- Bij uitoefening rechten bepaald in DRM

⇒ Breed toepassingsgebied